

Correctievoorschrift VWO

2026

tijdvak 1
woensdag 6 mei
07.30 – 11.00 uur

Nederlands

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.

De scores moeten uiterlijk maandag 01 juni 2026 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Een beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit eindexamens vwo-havo-vsbo d.d. 23-06-2008, PB 2008 no 54.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;

- 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dit examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wel mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen door het ETE rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Nederlands VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Teksten met vragen

- 1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, *kan* daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend worden. Dit wordt in het beoordelingsmodel aangegeven.

2 Samenvatting

- 2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de in de opdracht gevraagde informatie-elementen.
- 2.2 Bij het toekennen van het aantal scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:
 - Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
 - Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dienen aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
 - Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent en moet bestaan uit goedlopende zinnen die een doorlopend geheel vormen (eventueel in enkele alinea's). De samenvatting mag dus niet als puntsgewijze opsomming of in telegramstijl genoteerd zijn. Voor een informatie-element dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 2.3 Voor spelfouten worden geen punten afgetrokken. Hetzelfde geldt voor idiomatische en grammaticale oneffenheden, tenzij een inhoudselement er minder juist, minder volledig of zelfs fout door wordt.
- 2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

Voor dit centraal schriftelijk examen Nederlands VWO eerste tijdvak 2026 kunnen maximaal 49 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit een tekst met 20 vragen en een tekst met een samenvattingsopdracht.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

*Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.
Let op, aan het juiste antwoord op mc-vraag 20 worden 2 scorepunten toegekend.*

*Alle open vragen moeten in het Nederlands beantwoord zijn.
De antwoorden en de samenvatting dienen uiteraard beoordeeld te worden op basis van hetgeen in de Algemene regels, met name 2.3, en in de Vakspecifieke regels, met name 3.2.2, vermeld wordt.*

Tekst 1 Een ander persoon in een andere taal

1 C

2 maximumscore 1

“Toch is het idee van ‘taalkundige schizofrenie’ nog altijd niet de wereld uit: de twee identiteiten van tweetaligen zouden volgens tal van mensen onverenigbaar zijn.” (alinea 5)

NB: Indien het citaat op de volgende wijze (“Toch is ... onverenigbaar zijn.”) is weergegeven, ook 1 punt toekennen.

3 D

4 maximumscore 3

tegenstelling. / tegenstellend (verband). 1

Alinea 9: de spreker is zich bewust van de andere persoonlijkheid / een andere taalbeleving in een andere taal.

Alinea 10: de spreker is zich daar niet van bewust / is zich niet bewust van de andere persoonlijkheid / een andere taalbeleving in een andere taal.

NB: Beoordeel de volledige tegenstelling. 1

NB: Inhoudelijk volledig juist antwoord, afgemaakt met niet meer dan 35 woorden. 1

5 C

6 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

Voorbeeld / kern van een juist antwoord:

Met 'stakker' wordt in Deel 6 bedoeld ...

mensen die zich dom / onzeker / kwetsbaar / minderwaardig voelen
wanneer ze een tweede / andere taal spreken / onvoldoende beheersen. 1

en de bedoeling van het gebruik van het woord is ...

laten zien dat niet iedereen het spreken van / het zich uitdrukken in een
tweede / andere taal als positief ziet. 1

OF

laten zien dat sommigen het spreken van / het zich uitdrukken in een
tweede / andere taal als negatief zien. 1

*NB: Inhoudelijk volledig juist antwoord, afgemaakt met niet meer dan 30
woorden.* 1

8 maximumscore 2

Voorbeeld / kern van een juist antwoord:

Alinea 16 en 17 / Ze noemen elk een reden / verklaring / oorzaak 1
waarom mensen het spreken van een andere / tweede taal niet als prettig
ervaren. 1

*NB: Ook goedrekenen: 'tweetaligheid' in plaats van 'het spreken van een
andere / tweede taal'.*

NB: Beoordeel alleen de eerste 20 woorden.

9 B

10 maximumscore 2

2 en 6

NB: Beoordeel alleen de eerste 2 nummers.

NB: Ken 1 deelscorepunt toe per correct nummer.

NB: De nummers hoeven niet in de juiste volgorde genoteerd te zijn.

11 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

manier	juist	onjuist
1		X
2		X
3		X
4	X	

Indien 4 kruisjes juist 2

Indien 3 of 2 juist 1

Indien minder dan 2 juist 0

13 maximumscore 3

bewering	juist	onjuist
1	X	
2		X
3		X
4		X
5	X	

Indien 5 kruisjes juist 3

Indien 4 of 3 juist 2

Indien 2 juist 1

Indien minder dan 2 juist 0

14 D

15 A

16 maximumscore 1
nummer 1

17 B

18 D

19 B

20 maximumscore 2
D

Tekst 2 Vrouwenhaat: de nieuwe heksificatie

21 maximumscore 19

*In een goede samenvatting (220 woorden) moeten de volgende informatie-elementen opgenomen zijn. Verdeling van de deelscorepunten over de verschillende elementen is hierbij aangegeven. Het onderstaande is een voorbeelduitwerking. **Uitwerkingen in andere bewoordingen met gelijke strekking zijn uiteraard ook mogelijk.***

Verschijsel

(max 3p)

- A. De stroom van racistische en seksistische haat, 1
- B. vooral gericht tegen vrouwen 1
- C. is de laatste jaren (enorm) toegenomen. 1

Motieven

(max 12p)

- D. We hebben te maken met (een backlash van) witte mannen die er niet tegen kunnen dat ze hun privileges verliezen. 1
- E. Deze vrouwenhaat is gekoppeld aan de laaggeschoolden en aan hooggeschoolden / de lagere-klasse-witte-mannen en de middenklasse-witte-mannen / alle witte mannen. 1
- F. Officieel leven we in een samenleving waarin mannen en vrouwen gelijke rechten hebben, 1
- G. maar in het onderbewuste sluimert een laag van oude emoties en verwachtingen, die wordt geactiveerd als ze / vrouwen niet bereid zijn dienstbaar en onderworpen te blijven. / maar er is sprake van een diepe afkeer als vrouwen hun plaats niet kennen / wanneer vrouwen niet doen wat ze volgens de zelden benoemde en vaak onbewuste codes horen te doen. 1
- H. Vrouwenhaat dient (verder) om de oude en niet langer benoemde patriarchale waarden in stand te houden. 1
- I. Vrouwenhaat wordt (ook) veroorzaakt door een cultureel archief / Vrouwenhaat wordt (ook) veroorzaakt door alles wat onbewust is opgenomen in het brein van mannen en vrouwen, 1
- J. betreffende / als het gaat om (de codes voor) mannelijkheid, vrouwelijkheid en etniciteit. 1
- K. (En) dan is er nog wat aan de hand met de ongeschreven norm voor partnerkeuze die zorgt / De ongeschreven norm voor partnerkeuze zorgt (ook) 1
- L. voor een scheve concurrentiepositie voor jonge mannen. 1
- M. Jongens leren (ook) niet hoe ze een beetje aardig met vrouwen om kunnen gaan. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- N. Witte mannen kunnen er niet tegen als vrouwen de voorkeur geven aan een zwarte man, of een moslim, of (godbetert,) een Palestijn / niet-witte mannen / mannen van een andere etniciteit / gekleurde mannen / een andere groep. 1
- O. Twee signaalelementen van opsomming tussen de motieven. 1

Impliciete oplossingen en afrondende conclusie (max 4p)

- P. Vrouwen moeten een dikke huid ontwikkelen. / Wat voor dikke huid moeten vrouwen ontwikkelen? 1
- Q. We moeten het cultureel archief opschonen, / Hoe gaan we ons 'cultureel archief' opschonen, 1
- R. zodat vrouwen niet alleen op papier gelijke rechten hebben. / zodat vrouwen niet alleen op papier gelijke rechten hebben? 1
- S. We hebben nog geen antwoord op de nieuwe heksificatie. / Hebben we een antwoord op deze nieuwe heksificatie? 1

Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding (220 woorden) van de samenvatting

Tel het exacte aantal woorden. Voor de eerste overschrijding met 20 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 21 scorepunten.

De toepassing van de aftrekregeling kan nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0.

Schematisch:

t/m 242 woorden:	0 scorepunten aftrek
243 - 247 wrd:	2 scorepunten aftrek
248 - 252 wrd:	4 scorepunten aftrek
253 - 257 wrd:	6 scorepunten aftrek
258 - 262 wrd:	8 scorepunten aftrek
263 - 267 wrd:	10 scorepunten aftrek
268 - 272 wrd:	12 scorepunten aftrek
273 - 277 wrd:	14 scorepunten aftrek
278 - 282 wrd:	16 scorepunten aftrek
283 - 287 wrd:	18 scorepunten aftrek
288 - 292 wrd:	20 scorepunten aftrek
293 wrd en meer:	21 scorepunten aftrek